

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 588
KARAR NO : 2015 / 600
KARAR TR : 28.09.2015

ÖZET : Davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen kaza nedeniyle oluştuğu öne sürülen maddi ve manevi zararın giderilmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.İ.
Vekili : Av. H. T.Ş.
Davalı : Samsun Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (SASKİ)
Vekili : Av. Ö.C. K.

OLAY : Davacı vekili dilekçesinde özetle; Müvekkilinin kardeşi M. İ.'in, mülkiyeti müvekkiline ait 55 TS 065 plakalı araç ile 25.07.2013 tarihinde Samsun İli, İlkadım İlçesi, Nuri Cerit Caddesini takip ederek Duru şehir istikametinden Büyükşehir Belediye şantiyesi istikametine seyir halindeyken yol çalışması olan bölümde aracının kayması sonucu rögar çukuruna düştüğünü, düştüğü yerde betona çarpmak suretiyle yaralamalı ve maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiğini ileri sürerek, ileride arttırılmak üzere şimdilik 3.000,00 TL tazminatın davalıdan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı idare vekili birinci cevap dilekçesinde görev itirazında bulunmuştur.

SAMSUN 1.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 26.6.2014 gün ve E:2013/597, K:2014/215 sayı ile, Belediyeler ile bağlı hizmet birimleri olan SASKİ'nin (Samsun Su Kanalizasyon İşletmesi) kamu tüzel kişileri olduğu, görmekle yükümlü buldukları kamu hizmetleri sırasında verdikleri iddia olunan zararlardan dolayı sorumluluklarının özel hukuk hükümlerine tabi olmadığı; Kamu tüzel kişilerinin, yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkileri kullanırken oluşan zararların niteliği itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanmakta olduğu; somut olayda karayolu dışında kanalizasyon rögar-yol inşaatı çalışması alanında gerekli yol güvenliği ve işaretleme önlemleri almayan belediye kuruluşu SASKİ aleyhine hizmet kusuruna dayanılarak dava açıldığından davanın İdare Mahkemesinde görülmesi gerektiği gerekçesiyle Mahkemelerinin görevsizliğine, dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar davacı vekilince temyiz edilmiştir.

YARGITAY 17.HUKUK DAİRESİ: 16.10.2014 gün ve E:2014/19680, K:2014/13589 sayı ile, davalı idarenin gördüğü hizmet bir kamu hizmeti ise de;

faaliyetini özel hukuk kuralları altında yapması itibariyle TTK'nun 18/1 maddesi (YTTK'nun 16. maddesi) anlamında tacir sayılacağı; tacir olan davalı ile davacı arasındaki haksız fiilden kaynaklanan davaya bakma görevinin adli yargının görev alanına girdiği; bu durumda mahkemece, işin esasına girilmesi, taraf delilleri toplanarak sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, yazılı olduğu biçimde yargı yolu bakımından görevsizlik kararı verilmesinin doğru görülmediği gerekçesiyle davacı vekilinin temyiz itirazının kabulü ile hükmün bozulmasına karar vermiştir.

SAMSUN 1.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 28.5.2015 gün ve E:2015/51 sayılı ile, Usul ve Yasaya uygun olan Yargıtay 17.Hukuk Dairesi 16.10.2014 gün ve E:2014/19680, K:2014/13589 karar sayılı ilamına uyulmasına karar vermiştir.

Davalı idare vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması yolundaki dilekçesi üzerine dava dosyası örneği Danıştay Başsavcılığına gönderilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI :

Dava konusu olayda davacının yol yapımı sırasında uğradığını ileri sürdüğü maddi zarara ilişkin tazminat sorumluluğunun, özel hukuktan kaynaklanan bir sorumluluk olmayıp davalı idarenin alt yapı hizmetini kusurlu yürütmesinden kaynaklandığı iddiasına dayandığından, idare hukuku kurallarına göre değerlendirilmesi gereken bir sorumluluk olduğu; bu durumda, uğranıldığı ileri sürülen zararın, 2560 sayılı Kanun uyarınca kamu tüzel kişisi olarak kurulmuş olan SASKİ Genel Müdürlüğünün Kanunda belirlenmiş olan kamu hizmeti niteliği taşıyan alt yapı tesisini kurma ve işletme yetkisi kapsamında sunmuş olduğu hizmetin kötü işlemesi, hiç işlememesi ya da eksik işlemesi bir başka anlatımla hizmet kusuru iddiasına dayandığından uyuşmazlığın görümü ve çözümü görevinin idari yargı yerine ait bulunduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Yasa'nın 10'uncu maddesi uyarınca, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 28.09.2015 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; davalı vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönetime uygun olarak yaptığı görev itirazının "Yargıtay 17. Hukuk Dairesinin ilamına uyulmasına karar verilmiştir" denilmek suretiyle Mahkemece reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunulması üzerine Danıştay Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra **GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:**

Dava, davalı idarenin çalışma sahasında kalan yolda meydana gelen kaza nedeniyle olduğu öne sürülen zararın tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; “Kapsam” başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde “İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılacağı gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir”; Geçici 21. maddesinde de “Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz” denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, mülkiyeti davacıya ait olan aracın seyir halindeyken kaza yaptığı, bu kaza neticesinde olduğu önesürülen zararın tazmini talebiyle bakılan bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: “... Anayasa Mahkemesi’nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa’da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına,

aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir..." (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanununun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcısının başvurusunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN görevli olduğuna, bu nedenle Danıştay Başsavcısının başvurusunun REDDİNE, 28.09.2015 gününde, Üye Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.